

Forslag til
Natura 2000-plan 2009-2015

Husby Sø og Nørresø
Natura 2000-område nr. 72
Habitatområde H188

.....
MILJØMINISTERIET

Miljøcenter Ringkøbing

Kolofon

Titel:

Forslag til Natura 2000-plan 2009-2015. Husby Sø og Nørresø
Natura 2000-område nr. 72
Habitatområde H188

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram,
Natura 2000-planer, Husby Sø, Nørresø

Udgiver:

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Ansvarlig institution:

Miljøcenter Ringkøbing
Holstebrovej 31
6950 Ringkøbing
www.blst.dk

Copyright:

By- og Landskabsstyrelsen, Miljøministeriet

Sprog:

Dansk

År:

2009

ISBE nr.

978-87-7091-207-5

ISBN nr.

978-87-7091-208-2

Dato:

Forsidefoto: Udsigt over Husby Sø fra Kølsholm
Fotograf: Peter Bundgaard

Resume:

Forslag til Natura 2000-plan for Husby Sø og Nørresø (nr. 72). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	6
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier	8
Igangværende pleje og genopretning	9
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	9
<i>Vurdering af tilstand</i>	9
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i>	10
Målsætning	12
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	13
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	13
<i>Modstridende interesser</i>	13
Indsatsprogram	14
<i>Generelle retningslinjer</i>	14
<i>Konkrete retningslinjer</i>	14
<i>Forslag til virkemidler</i>	15
Sammenhæng og synergi med vandplan	15
Strategisk miljøvurdering	15
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning	17
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler	178
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	19
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen	22

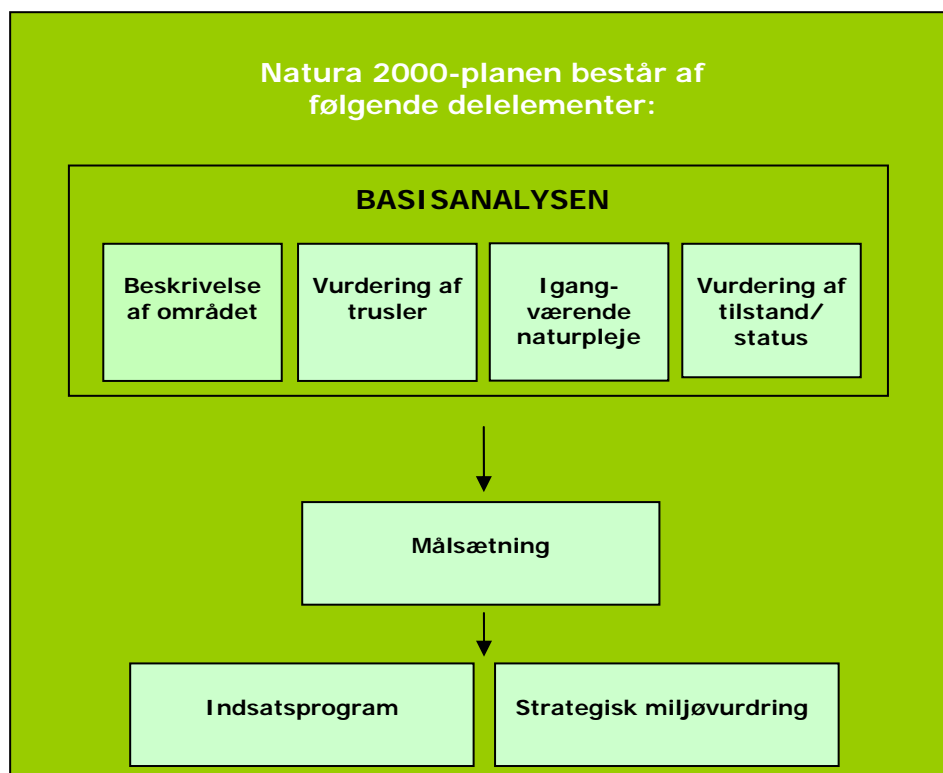
Forord

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder staten en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder. Skov- og Naturstyrelsen er ansvarlig for de dele af den sammenfattende Natura 2000-plan, som vedrører skovbevoksede fredskovpligtige arealer. By- og Landskabsstyrelsen er ansvarlig for de øvrige dele af planen.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

Natura 2000 plan

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen forventes vedtaget i 2010, hvorefter kommunerne og Skov- og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland Nissum Fjord og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 352 ha. og afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H188. På [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](http://www.blst.dk/Natura2000plan) (www.blst.dk/Natura 2000plan) samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 188		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150)	Rigkær (7230)
Arter:	Odder (1355)	Vandranke (1831)

Figur 2. Naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Området består af Husby Sø på 168 ha og Nørresø på 114 ha samt omkringliggende mose- og engarealer. Nørresø som ligger syd for Husby Sø blev fredet i 1956 og området omkring Nørresø er udpeget som værende af stor landskabelig, geologisk, biologisk og friluftsmæssig værdi. Sørne Husby Sø og Nørresø er to store

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Natura 2000 plan

lavvandede søer beliggende på gammelt marint forland syd for Nissum Fjord. Landskabet er overvejende fladt landbrugsland og begge søer er vindpåvirkede. Begge søer er omkranset af en rørskovbevokset bredzone.

Søerne, der nu er inddigede, havde oprindelig forbindelse til Ringkøbing Fjord, men i forbindelse med et større afvandingsprojekt 1940 - 1949 blev forbindelsen afbrudt. Digerne gør at brinkerne er meget stejle og bredzonen hvor vandranke vokser er dermed indskrænket. Husby Sø har i dag afløb til Nissum Fjord via en gravet kanal - Staby Kast. Nørresø har i dag afløb til Nissum Fjord via Husby Sø.

Søernes opland består overvejende af afvandede landbrugsarealer (ca. 80 %). Vandet fra disse landbrugsarealer pumpes ind i søerne via pumpestationer. Desuden modtager søerne vand fra en række små tilløb. Der er i dag anlagt et okkerrensingsanlæg i forbindelse med stærkt okkerbelastede grøfter nord for Nørresø. Søerne modtager endvidere spildevand fra spredt bebyggelse.

I starten af 1900-tallet var Husby Sø og Nørresø næringsfattige, klarvandede søer med naturtypekarakteristiske grundskudsplanter. Afvandingsprojektet og den stigende tilledning af næringsstoffer har betydet at grundskudsplanterne er forsvundet og søerne er blevet mere næringsrige, uklare og alkaliske. Husby Sø og Nørresø er i dag søer med meget artsrig undervandsvegetation af bl.a. et stort antal vandaksarter. Søerne rummer desuden elementer af naturtypen kransnålalge sø, idet der er fine bestande af flere kransnålalgerarter. Søerne rummer 10 undervandsplantearter der er omfattet af den danske gulliste (opmærksomhedskrævende). Søerne rummer også små bestande af den her i landet meget sjældne vandranke (*Luronium natans*), der er en EU-ansvarsart. Arten er siden 1995 gået kraftigt tilbage i både Nørresø og Husby Sø. Fra 2004 til 2008 er arten gået svagt frem igen, men bestandene er ganske små og stærkt truede. Artsdiversiteten i Nørresø er i de seneste 10 år reduceret med 1/3. Både Husby Sø og Nørresø har en dårlig økologisk struktur, da de domineres af fredfisk, hvilket har betydning for vandets klarhed. En stor bestand af fredfisk medvirker til en øget algeopblomstring som følge af deres prædation på dyreplanktonet. Endvidere findes der i søerne et dyndlag på søbunden, som grundet søernes lave gennemsnitsdybde meget let ophvirvles og medvirker til reducerede lysforhold for planterne.

I området findes der blandt andet enkelte rørdrum og et enkelt par sortterner.

I 2007 blev der indenfor habitatområdet kortlagt 4 mindre næringsrige søer og 1 kransnålalgesø.

I basisanalyserne for Natura 2000-området N72 findes der en mere

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

detaljeret gennemgang af arterne og naturtyperne på områdets udpegningsgrundlag. Se [By- og Landskabsstyrelsen hjemmeside](#).

Natura 2000-området ligger i Holstebro og Ringkøbing-Skjern Kommuner og indenfor vandplanområdet hovedvandopland Nisum Fjord.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplistede trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommet i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Næringsstofbelastning: Antallet af undervandsplantearter er faldende i Nørresø, hvilket kan være en effekt af for høj belastning til søen.

Næringsstofbelastning i søerne gør at planter med lavt vækstpotentiale udkonkurreres af arter med højt vækstpotentiale ved næringsberigelse. Dette er stort problem for vandranke, da den som pioner art har et lavt vækstpotentiale.

Tilgroning med tagrør, sø-kogleaks m.m. langs bredzonen er en stor trussel for vandranke. Manglende græsning i området med rørskov reducerer antallet af voksesteder for vandranke.

Vegetationsundersøgelser i 2008 viser at rørskoven i Husby sø har bredt sig kraftigt siden 2005. Søen er under tilgroning primært med søkogleaks, som er ved at dele søen i 2 bassiner. En deling vil øge tilgroningshastigheden yderligere og have betydning for en lang række af søens undervandsplanter.

Uhensigtsmæssig hydrologi: Uhensigtsmæssig hydrologi pga. diger i området giver vandranke reducerede voksesteder, da brinkerne er meget stejle og det potentielle levested er reduceret i de inddigede områder.

Hindring af landskabsdynamik: Digerne i området forhindrer en naturlig udvikling af bredzonen i søerne og på arealet mellem de to søer. Det betyder at voksestederne for vandranke er formindskede.

Igangværende pleje og genopretning

Der findes ingen oplysninger herom.

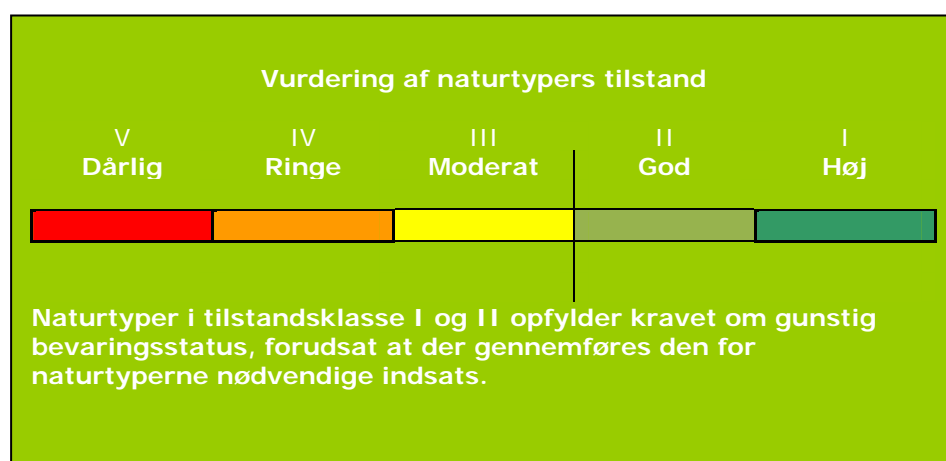
Tilstand og bevaringsstatus/prognose

For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes *tilstand*, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en *prognose* for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper og 10 skovtyper. Naturtyperne er kortlagt i dels basisanalyserne, dels i en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks, baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m.

Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks sammenvejes til et samlet udtryk for natur/skovtilstanden på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et

Natura 2000 plan

højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

I området findes der ca. 15 småsøer under 5 ha. Heraf er 1 kortlagt som kransnålalge-sø med god naturtilstand og 3 næringsrige søer er også kortlagt med god naturtilstand.

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, større søer, og arter.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000-området på [By- og landskabsstyrelsens hjemmeside](#) under "Se på kort".

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og EU's Habitatdirektiv fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 4) på det biogeografiske niveau.

Gunstig bevaringsstatus

En naturtype har en gunstig bevaringsstatus, når:

- det naturlige udbredelsesområde og samlede areal med naturtypen er stabilt eller stigende
- de særlige strukturer og funktioner, der er nødvendige for typens opretholdelse på langt sigt, er til stede nu og i overskuelig fremtid
- typens karakteristiske arter har en gunstig bevaringsstatus

En art har en gunstig bevaringsstatus, når:

- den på langt sigt kan opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder
- dens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller at der er sandsynlighed herfor inden for en overskuelig fremtid
- der både nu og i fremtiden vil være tilstrækkeligt store levesteder til at bevare dens bestande

Figur 4. Definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt ud fra deres natur/skovtilstand og de aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne *vurderet gunstig*, *vurderet ugunstig* og *ukendt prognose*.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Odder, dette sker dels på baggrund af viden om artens forekomst indenfor området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

- Vandranke. Arten er i tilbagegang, hvilket skyldes et antal af hinanden afhængige faktorer. Den høje næringsstofbelastning giver dårlige konkurrenceforhold for arten og fører til mangel på egnede levesteder. Desuden mangler der egnede levesteder langs bredzonen på søerne pga. inddigning.
- Næringsrig sø. Prognosen for Nørresø bliver vurderet ugunstig fordi der i de senere år har været et markant fald i biodiversitet, og fordi vandranke er i tilbagegang. Prognosen for Husby sø bliver vurderet ugunstig fordi søens areal er faldende på grund af tilgroning idet bredzonens rørskov har bredt sig kraftigt siden 2005.

Prognosen er ukendt for:

- sø med kransnålalger på grund af mangelfuld kortlægning.
- naturtypen rigkær, der ikke blev fundet under kortlægningen.

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden.

Målsætningerne rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

Landskabsstyrelsen 2007: "Natura 2000-retningslinjer for målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

Husby Sø og Nørresø sikres god naturtilstand og grundskudsplanternes vilkår forbedres. Dette forudsætter en forbedret vandkvalitet. Søerne sikres desuden som gode levesteder for ansvarsarten vandranke.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Baggrund for den overordnede målsætning:

I dette Natura 2000-område er der specielt fokus på de 2 søer Husby Sø og Nørresø og deres tidligere status som næringsfattige lobeliesøer med artsrig vegetation af grundskudsarter. Denne naturtype har på landsplan længe været i tilbagegang på grund af den generelle øgede eutrofiering af de akvatiske miljøer. Søernes nuværende status som naturligt næringsrige søer, søges derfor ændret tilbage mod den oprindelige status som næringsfattige lobeliesøer.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger for naturtyper og arter i Natura 2000 område 72:

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. For odderen betyder det, at dens levesteder sikres så de kan danne grundlag for en ynglebestand som minimum svarende til tilstanden ved direktivernes ikrafttræden eller et højere bestandsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bæreevne. For vandranke betyder det, at dens levesteder sikres så de kan danne grundlag for opretholdelse af levedygtige bestande med mulighed for genudveksling mellem delpopulationer, samt nyetablerede delpopulationer. Levestederne sikres som minimum at kunne huse bestande svarende til tilstanden ved direktivernes ikrafttræden eller et højere bestandsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bæreevne.*
- *Det naturlige levestedsareal for vandranke øges væsentligt.*

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Nørresø og Husby sø har tidligere været næringsfattige, klarvandede lobeliesøer med naturtypekarakteristiske grundskudsplanter. Ved reduktion af næringsstofftilførslen, tilstræbes det på langt sigt at søerne bevæger sig mod lobeliesø. Dette vil ske på bekostning af naturtypen næringsrig sø der således nedprioriteres.

Indsatsprogram

Indsatsprogrammet beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015.

Indsatsprogrammet er baseret på sigtelinjerne for indsatsen i 1. planperiode, som er beskrevet i bilag 3 og i nedenstående retningslinjer.

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Virkemidler og tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- 1.1 *Tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres, herunder fra dræntilløb, dyrkede marker, overfladevand, spildevand og fodring. For større søer reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i hele området.*
- 1.3 *Der sikres levesteder med hensyntagen til odders sårbarhed overfor forstyrrelser.*
- 1.4 *Reduktion af næringsbelastning fra omgivende*

Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen

- landbrugsarealer, så konkurrence fra andre mere stressintolerante men konkurrencedygtige arter mindskes.*
- 1.5 *Husby Sø er under tilgroning med rørskov, hvilket har stor betydning for arterne, hvis udbredelse er tilknyttet de brednære omgivelser. Det bør sikres, at rørskoven rundt om søen reduceres så søfladen holdes lysåben til gavn for undervandsvegetationen.*

Konkrete retningslinjer

Sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 *Udbredelsen af levestederne for vandranke øges ved sikring af artens voksesteder langs søbredden.*

Sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, skal sikres mod ødelæggelse.*

Forslag til virkemidler

Kommunerne, Skov- og Naturstyrelsen og statslige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

De kommende vandplaner bidrager til at løfte indsatsen med hensyn til forbedret vandkvalitet, herunder reduktioner i tilførslen af næringsstoffer og håndteringen af miljøfremmede stoffer i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Vandplanerne vil derudover bidrage til at sikre kontinuitet i vandløb. En nærmere beskrivelse af konkrete sammenhænge og synergier med den vandplan, der omfatter dette Natura 2000-område, afventer færdiggørelsen af vandplanforslaget.

Strategisk miljøvurdering

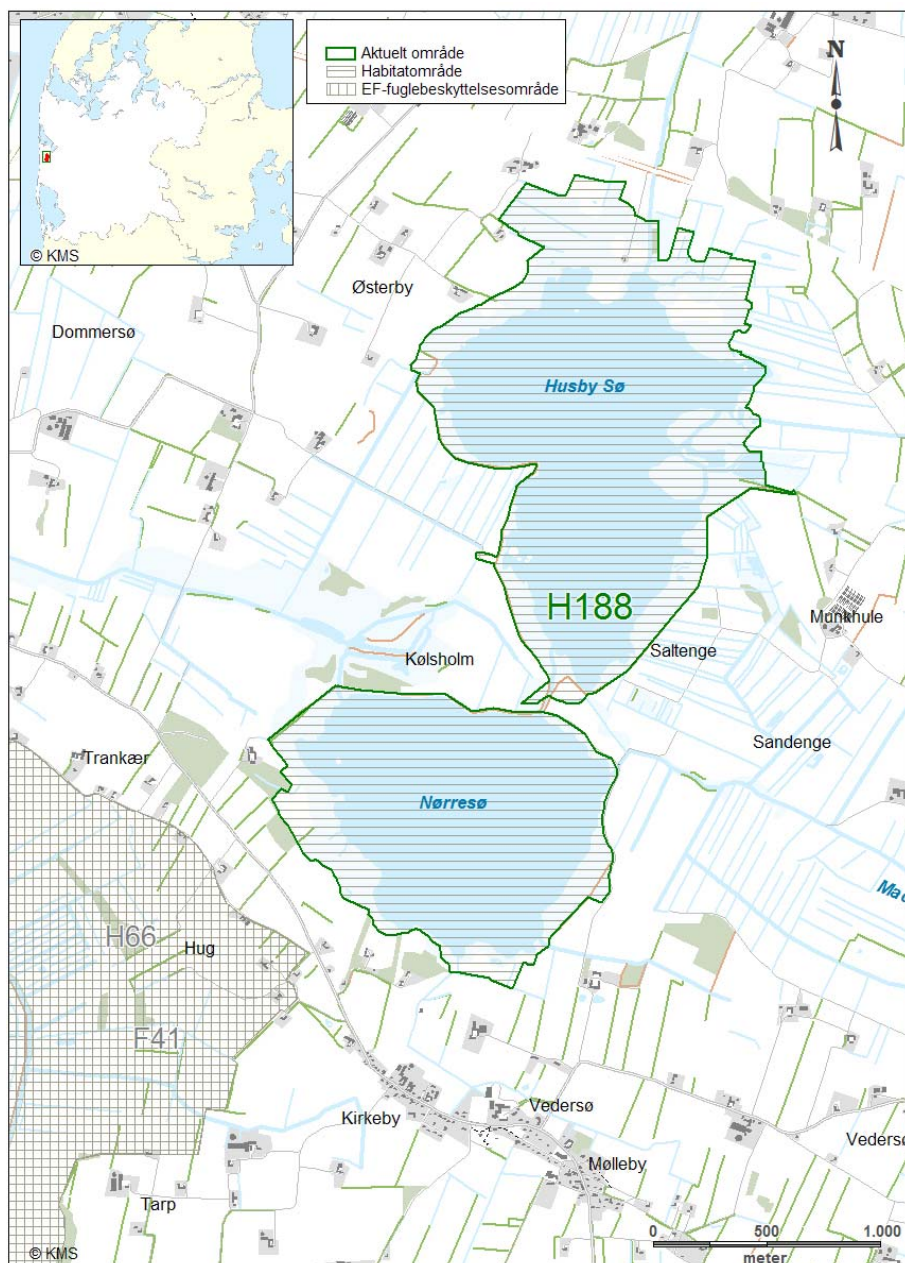
I medfør af lov nr. 316 af 5. maj 2004 skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et

Natura 2000 plan

internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. 72

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H188 (vandret skravering). Andre Natura 2000-områder er vist med grå afgrænsning og skravering.

Bilag 2 - Natura 2000-område, oversigt

Natura 2000-område: 72 Husby Sø og Nørresø

Habitatområde: 188 Husby Sø og Nørresø

Udpegningsgrundlag:

Areal:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

1355 Odder

Ha

Vurderet
Gunstig

Bevaring af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Bemærkning	Indsats:				Mulige virkemidler:	Bemærkning:
			1	2	3	4		
Ingen kendte trusler	Ingen Indsats i 1. planperiode		☐	☐	☐	☐	Ingen indsats i 1. planperiode	

Natura 2000-område: 72 Husby Sø og Nørresø

Habitatområde: 188 Husby Sø og Nørresø

Udpegningsgrundlag:

Areal:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

1831 Vandranke

Ha

Vurderet
Ugunstig

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Bemærkning	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler:	Bemærkning:
				1	2	3	4		
Inddigning	Genskabelse af naturlig dynamik			☒	☒	☐	☐	Fri dynamik	Fjerne/flytte diger vil skabe flere levesteder
Næringsbelastning fra dyrkede arealer	Reduktion af næringstilførsel			☒	☐	☐	☐	Tiltag via vandplanen	

Habitatområde: 188 Husby Sø og Nørresø

Udpegningsgrundlag:

Areal:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger

Ha

Ukendt

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Bemærkning	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler:	Bemærkning:
				1	2	3	4		
Ingen kendte trusler	Ingen Indsats i 1. planperiode			☐	☐	☐	☐	Ingen indsats i 1. planperiode	

Natura 2000-område: 72 Husby Sø og Nørresø

Habitatområde: 188 Husby Sø og Nørresø

Udpegningsgrundlag:

Areal:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

Ha

Vurderet
Gunstig

Bevaring af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Bemærkning	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler:	Bemærkning:
				1	2	3	4		
Næringsbelastning fra dyrkede arealer	Reduktion af næringstilførsel			☒	☐	☐	☐	Tiltag via vandplanen	
Tilgroning	Naturpleje			☒	☐	☐	☐	Selektiv grødeskæring	reducering af rørskovene rundt om Husby sø

Natura 2000-område: 72 Husby Sø og Nørresø

Habitatområde: 188 Husby Sø og Nørresø

Udpegningsgrundlag:

Areal:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

7230 Riggær

Ha

Ukendt

Bevaring eller genopretning af
gunstig status

Trussel:	Indsats:	Bemærkning	Sigtelinje				Mulige virkemidler:	Bemærkning:
			1	2	3	4		
Ingen kendte trusler	Ingen Indsats i 1. planperiode	Naturtypen er ikke fundet under kortlægningen, men det kan ikke udelukkes at den findes i området.	☐	☐	☐	☐	Ingen indsats i 1. planperiode	

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødsning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter. Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig.

Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 23 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

.....
MILJØMINISTERIET

Miljøcenter Ringkøbing

By- og Landskabsstyrelsen

Miljøcenter Ringkøbing
Holstebrovej 31
6950 Ringkøbing

Telefon 72 54 25 00
blst@blst.dk
www.blst.dk